

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**Про невідкладні додаткові заходи
щодо зміцнення моральності у суспільстві
та утвердження здорового
способу життя**

Виходячи з недостатності здійснюваних заходів щодо зміцнення моральних та етичних засад у суспільстві, з метою посилення захисту моралі, а також збереження вікових культурних традицій Українського народу від негативного впливу культу насильства, жорстокості, порнографії насамперед через засоби масової інформації, ліквідації наркоманії та інших ганебних явищ, які продовжують руйнувати суспільну мораль, перешкоджають реалізації конституційних прав і свобод людини, інтеграції України в європейський інформаційний, освітній та культурний простір, утвердженню здорового способу життя громадян, належному вихованню молодого покоління, створюючи все відчутнішу загрозу національній безпеці держави, гідному майбутньому народу,

п о с т а н о в л я ю:

1. Установити, що захист моральності, утвердження в суспільстві загальнолюдських гуманістичних цінностей, здорового способу життя, докорінне вдосконалення системи духовного, морально-етичного, патріотичного, правового, естетичного та екологічного виховання перш за все молоді та дітей, забезпечення реалізації відповідних конституційних прав і свобод людини і громадянина, захист прав та інтересів дитини, підвищення суспільного значення сім'ї, утвердження шанобливого ставлення до жінки, постійна турбота про підростаюче покоління, його виховання, широке залучення до цієї загальнонародної справи творчих спілок, органів місцевого самоврядування, всієї громадськості є на сучасному етапі одним із найпріоритетніших напрямів діяльності Кабінету Міністрів України, всіх центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, навчальних закладів, засобів масової інформації та правоохоронних органів.

2. Кабінету Міністрів України із залученням Академії педагогічних наук України, Академії мистецтв України, Спілки журналістів України, інших всеукраїнських творчих спілок, просвітницьких та інших громадських організацій у тримісячний строк:

подати пропозиції щодо формування єдиної комплексної системи забезпечення захисту моральних засад та утвердження здорового способу життя у сфері інформаційної діяльності, освіти, культури, досягнення збалансованості навчального процесу і духовного, морально-етичного, патріотичного, правового, естетичного та екологічного виховання молоді у навчальних закладах на основі загальнолюдських гуманістичних морально-етичних цінностей - добра, істини, краси, віри, надії та любові, забезпечення усвідомлення суспільством визначальної ролі таких понять, як честь і гідність особи; недопущення пропаганди в електронних та інших засобах масової інформації та в навчальному процесі у закладах освіти культу насильства, жорстокості і бездуховності, поширення порнографії та інформації, що підриває суспільну мораль; удосконалення державної інформаційної політики, механізмів її реалізації та внесення відповідних змін до Законів України "Про інформацію" ([2657-12](#)), "Про телебачення і радіомовлення"

([3759-12](#)), "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" ([538/97-ВР](#)), "Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні" ([2782-12](#)), "Про освіту" ([1060-12](#)), "Про рекламу" ([270/96-ВР](#)) та інших актів законодавства, розроблення в разі потреби проектів нових законів;

активізувати наукові дослідження з метою створення та впровадження систем експертної оцінки морального стану суспільства, а також відео-, аудіо- та друкованої інформаційної продукції, розроблення критеріїв віднесення її до такої, що завдає шкоди суспільній моралі, підготувати пропозиції щодо науково обґрунтованих шляхів і механізмів утвердження моралі і духовності, здорового способу життя, забезпечити щорічне включення наукових розробок із цих питань до державного замовлення на науково-технічну продукцію;

внести пропозиції щодо посилення державної підтримки розвитку національної культури, мистецтва, кінематографії, книговидавництва, поліпшення системи пропаганди кращих світових досягнень у цих сферах та удосконалення системи бюджетного фінансування відповідної діяльності.

3. Міністерству культури і мистецтв України, Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Академією мистецтв України:

розробити за участю інших заінтересованих центральних органів виконавчої влади та подати у тримісячний строк Кабінету Міністрів України пропозиції щодо запровадження з урахуванням кращого міжнародного досвіду класифікації кіно-, телефільмів, рекламних та інших матеріалів для засобів масової інформації залежно від категорії осіб, на яку вони розраховані, та умов їх розповсюдження, а також забезпечення трансляції та анонсування фільмів з обмеженим доступом лише кодованими каналами і в нічний час, внесення відповідних змін до порядку виготовлення інформаційної продукції, надання дозволів на показ фільмів та ліцензування діяльності у сфері телерадіомовлення;

започаткувати разом з Академією педагогічних наук України у двомісячний строк на каналах Національної телевізійної компанії України та Національної радіокомпанії України спеціальні освітні та виховні телевізійні та радіомовні програми, розраховані насамперед на дитячу аудиторію і спрямовані на утвердження гуманізму та інших загальнолюдських цінностей, високої культури стосунків між людьми у сім'ї та суспільстві в цілому, поваги до історії та культури свого народу, любові до природи;

посилити підтримку розвитку професійної та самодіяльної художньої творчості, діяльності творчих спілок та об'єднань, клубів за інтересами;

ужити додаткових заходів із розширення доступу громадян України до видатних зразків світового кіномистецтва, кращих передач іноземних телеканалів, у тому числі через системи кабельного телебачення, посилення державної підтримки діяльності, спрямованої на вирішення цього завдання;

удосконалити разом з Державною митною службою України систему пропуску на митну територію України відеопродукції, на показ якої

за законодавством України встановлено відповідні обмеження;

посилити разом з Державною податковою адміністрацією України та іншими заінтересованими державними органами контроль за тиражуванням відео- та аудіопродукції, використання якої обмежено в інтересах захисту моралі.

4. Державному комітету України у справах сім'ї та молоді за участю місцевих державних адміністрацій:

ужити разом з Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством освіти і науки України, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування протягом 2002 року додаткових заходів щодо запобігання бездоглядності, прискорення ліквідації безпритульності та бродяжництва серед дітей та підлітків, розширення мережі відповідних закладів для тимчасового перебування, соціальної реабілітації таких дітей, розроблення та запровадження для них навчальних планів та програм компенсуючого типу, а також щодо притягнення до відповідальності осіб, які спонукають дітей до такого способу життя, посилення відповідальності батьків та осіб, які їх замінюють, за неналежне виконання ними обов'язків із виховання та утримання дітей, посилити контроль за реалізацією раніше затверджених заходів з цих питань;

здійснити протягом 2002 - 2003 років ефективні заходи щодо вдосконалення позакласного виховання та навчання учнівської молоді, насамперед за місцем проживання, активізації розвитку культурно-просвітницької роботи, фізичної культури і спорту в молодіжному середовищі, підтримки студентського та учнівського самоврядування, посилення його ролі у збереженні моральності, утвердженні здорового способу життя молодого покоління;

забезпечити разом з Міністерством праці та соціальної політики України суттєве поліпшення трудового виховання учнів та залучення їх до посильної суспільно корисної праці, виховання шанобливого ставлення до будь-якої праці незалежно від її характеру.

5. Службі безпеки України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству охорони здоров'я України, Державному комітету України у справах сім'ї та молоді разом з місцевими державними адміністраціями глибоко проаналізувати у двомісячний строк практику діяльності державних органів та громадських організацій з питань боротьби з наркоманією, яка, незважаючи на заходи, що вживаються, продовжує руйнувати здоров'я та моральність значної кількості громадян України, вжити додаткових рішучих заходів щодо попередження цього явища, виявлення і ліквідації шляхів розповсюдження наркотичних речовин, особливо серед молоді, притягнення осіб, які цим займаються, до відповідальності згідно з законом, узяти під постійний контроль та щомісяця перевіряти усі місця, де можливе розповсюдження та вживання наркотиків, внести пропозиції щодо здійснення більш ефективних кроків для подолання цього страшного зла, забезпечення ширшого використання кращого зарубіжного досвіду в попередженні наркоманії, лікуванні та реабілітації хворих на неї, а також щодо розвитку міжнародного співробітництва у цій сфері.

6. Державному комітету України у справах сім'ї та молоді:

глибоко проаналізувати у двомісячний строк разом зі Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством праці та соціальної політики України, Міністерством закордонних справ України, Державним комітетом України у справах національностей та міграції, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України, Генеральною прокуратурою України, іншими заінтересованими державними органами ефективність заходів, що спрямовані на запобігання торгівлі людьми, причини та шляхи виїзду молодих жінок до іноземних держав для роботи, де їх нерідко використовують для сексуальної експлуатації, вжити дієвих заходів для викорінення цього ганебного явища, яке принижує громадянок України, завдає суттєвої шкоди міжнародному іміджу України, надавати разом з дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном всебічну допомогу таким особам у найскорішому поверненні на Батьківщину;

посилити контроль за виконанням затверджених актами Президента України та Кабінету Міністрів України заходів, що спрямовані на зміцнення морального авторитету та статусу жінки, матері, сім'ї як суттєвих факторів стабільності та злагоди в суспільстві.

7. Службі безпеки України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству оборони України, Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи вжити додаткових заходів для утвердження високих морально-етичних принципів у діяльності правоохоронних органів, у Збройних Силах України та інших військових формуваннях як важливої умови підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, надійної охорони правопорядку, зміцнення обороноздатності держави, захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

8. Утворити, зважаючи на нагальну потребу в неухильному і системному вирішенні завдань, установлених у статті 1 цього Указу, Національну експертну комісію України з питань захисту моральності та утвердження здорового способу життя в інформаційному просторі України (далі - Національна комісія).

9. Установити, що основними завданнями Національної комісії є:

розроблення з урахуванням міжнародної практики пропозицій з удосконалення державної політики в інформаційній сфері щодо захисту моральності та утвердження здорового способу життя громадян та законодавчого регулювання відповідних відносин;

проведення аналізу теле- та радіопрограм, репертуару кінотеатрів, кіно- та відеоустановок, відеозалів, публікацій у друкованих засобах масової інформації, а також заходів центральних та місцевих органів виконавчої влади стосовно їх відповідності вимогам законодавства щодо захисту моральності та утвердження здорового способу життя, внесення в установленому порядку пропозицій щодо недопущення показу фільмів, програм та опублікування матеріалів, які завдають шкоди моральності суспільства, а також стосовно притягнення засобів масової інформації та їх керівників, які порушують вимоги законодавства та не додержуються у своїй діяльності загальновизнаних принципів моралі та гуманізму, до передбаченої законом відповідальності;

попередній розгляд відповідних проектів законів, інших нормативно-правових актів та державних програм;

розгляд скарг громадян про порушення вимог законодавства щодо захисту моральності в інформаційній сфері та вжиття належних заходів реагування відповідно до наданих повноважень;

розвиток міжнародного співробітництва з питань захисту моральності та утвердження здорового способу життя через засоби масової інформації.

10. Установити, що до складу Національної комісії входять провідні діячі культури, мистецтва, науки і освіти, інформаційної сфери, авторитетні експерти, представники широкої громадськості, органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Національна комісія має свої територіальні відділення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Голова Національної комісії працює на постійній основі і призначається Президентом України.

Персональний склад Національної комісії та положення про неї затверджує Президент України за поданням її голови.

Для забезпечення діяльності Національної комісії та її територіальних відділень Кабінетом Міністрів України утворюються їх секретаріати.

Рішення Національної комісії, прийняті в межах її повноважень, є обов'язковими для розгляду центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також засобами масової інформації незалежно від форми власності.

11. Про хід виконання цього Указу інформувати Президента України щоквартально.

Контроль за реалізацією заходів, передбачених цим Указом, покласти на Головне контрольне управління Адміністрації Президента України.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 15 березня 2002 року
N 258/2002